

DET KONGELIGE
KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENT

Tromsø kommune
Postboks 6900
9299 TROMSØ

Deres ref

Vår ref

Dato

24/1687-3

7. mai 2024

Spørsmål om leder og nestleder i valglokalet

Kommunal- og distriktsdepartementet viser til e-post 7. april 2024 til Valgdirektoratet, med tre spørsmål knyttet til leder og nestleder i valglokaler. Direktoratet har oversendt henvendelsen til departementet for besvarelse.

Spørsmål 1 og 2 – Må leder/nestleder være til stede fysisk til enhver tid i lokalet?

Det følger av valgloven § 6-2 første punktum at det «[i] hvert valglokale skal være en leder og en nestleder med ansvar for stemmingen». Ordlyden i bestemmelsen taler etter departementets vurdering for at leder og nestleder må være til stede i valglokalet hele tiden.

Departementet uttaler følgende i Prop. 45 L (2022–2023) s. 141-142:

Når det gjelder valgtinget, viser departementet til forslaget om å oppheve kravet om at det skal være et stemmestyre med en leder og en nestleder i hvert valglokale.

Etter departementets vurdering er det derfor nødvendig med en valgmedarbeider med særskilt ansvar for stemmingen i valglokalet på valgtinget. Departementet viser også til at kommunene i et innspillsmøte var enig med departementet i at det bør oppnevnes en leder og nestleder blant valgmedarbeiderne som er til stede i valglokalet. Departementet foreslår derfor at det i hvert valglokale på valgtinget skal utpekes en leder og en nestleder blant valgmedarbeiderne som er til stede i valglokalet. Departementet mener videre at det i tråd med gjeldende rett ikke bør fastsettes noen krav til antall valgmedarbeidere som må være til stede i valglokalet på valgtinget. Dette må det fortsatt være opp til kommunene selv å vurdere ut fra lokale forhold.

Departementet viser til at det etter gjeldende rett er krav om at det ved den ordinære forhåndsstemmingen skal være to stemmemottakere til stede. Departementet foreslår at

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kdd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kdd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling
Kommunalavdelingen

Saksbehandler
Jan Morten
Sundeid
22 24 72 49

det på samme måte som ved valgting, stilles krav til at det skal være en leder og en nestleder i hvert valglokale under forhåndsstemmeperioden.

Disse uttalelsene tilsier etter departementets vurdering også at leder og nestleder til enhver tid må være til stede i valglokalet.

Departementet mener videre at bestemmelsen forutsetningsvis bygger på at leder og nestleder i valglokalet er til stede til enhver tid, jf. at den erstatter kravet i § 8-1 femte ledd i valgloven 2002 om at det skal være minst to stemmemottakere til stede ved mottak av forhåndsstemmer. Departementet viser også til kravet i valgloven § 6-3 om at to medarbeidere skal ta imot stemmen hvis stemmingen ikke foregår i et valglokale.

Etter departementets vurdering må kravet om at det i hvert valglokale skal være en leder og en nestleder, jf. § 6-2, dessuten tolkes i lys av at en rekke bestemmelser i valgloven legger myndighet eller oppgaver til leder og nestleder, jf. valgloven § 6-6 femte ledd, § 6-8 tredje ledd, § 10-7 andre ledd, § 10-9 første og andre ledd og § 10-15 første ledd. Dersom enten bare leder eller nestleder er til stede i valglokalet, vil det ikke være noen som kan utøve den myndigheten eller utføre de oppgavene som i disse bestemmelsene legges til leder/nestleder dersom leder/nestleder som er til stede i lokalet, for eksempel blir syk og må gå hjem.

Departementet antar på denne bakgrunn at valgloven § 6-2 første punktum må tolkes slik at leder og nestleder ikke kan dele på å være til stede i valglokalet.

Spørsmål 3 – Kan et valglokale ha mer enn en leder/nestleder?

Departementet mener at ordlyden i § 6-2 første punktum tilsier at det bare kan være én leder og én nestleder i valglokalet. Dette samme gjør uttalelsen fra Prop. 45 L (2022–2023) som er sitert over. Departementet mener videre at også ordlyden i enkelte andre bestemmelser i valgloven, jf. § 6-6 femte ledd, § 6-8 tredje ledd, § 10-7 andre ledd, § 10-9 første og andre ledd og § 10-15 første ledd, som alle benytter begrepet «lederen»/«nestlederen», taler for en slik tolkning.

Departementet antar på denne bakgrunn at valgloven § 6-2 første punktum ikke åpner for å ha flere ledere/nestledere i det samme valglokalet. Dersom lederen/nestlederen ikke lenger kan ivareta rollen som leder/nestleder, typisk ved fravær pga. sykdom, legger departementet til grunn at det vil kunne utpekes en ny leder/nestleder.

Med hilsen

Siri Dolven (e.f.)
avdelingsdirektør

Jan Morten Sundeid
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer